

Zaproszenie do edukacji włączającej

Krzysztof Koman
Prezes Fundacji
Pomocy Ludziom
Niepełnosprawnym

Wychodząc naprzeciw wielu postulatam mającym na celu przekazanie nauczycielom praktycznej wiedzy dotyczącej pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, Fundacja Pomocy Ludziom Niepełnosprawnym postanowiła wykorzystać swoje doświadczenia i zaprosić szkoły z terenu całego Mazowsza do bezpłatnego udziału w projekcie finansowanym w ramach Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich pt. „Edukacja Włączająca”.

Projekt przewiduje następujące działania:

1. Przeprowadzenie dwudziestu czterogodzinnych wyjazdowych szkoleń dla przedstawicieli samorządów gminnych, będących w większości jednostkami prowadzącymi szkoły.
2. Przeprowadzenie dwudniowych warsztatów dla nauczycieli (po 8 godzin zajęć teoretycznych i praktycznych; razem 16 godzin wsparcia dla każdego uczestnika). Zakładamy przeprowadzenie warsztatów w piątki i soboty w 10 kolejnych grupach 12-osobowych, począwszy od połowy września do połowy grudnia 2009. W ramach projektu zapewniamy nauczycielom również bezpłatny nocleg i posiłki.

Zajęcia będą obejmowały:

1. Zajęcia praktyczne z dziećmi o różnych profilach niepełnosprawności – lekcje otwarte w szkole podstawowej, w gimnazjum, zajęcia ze specjalistami, takimi jak: psycholog, logopeda oraz wieloprofilowy terapeuta.
2. Zajęcia teoretyczne prowadzone przez nauczycieli i wykładowców APS, realizowane w formie wykładowej i samokształcenia. Będą one dotyczyły edukacji ucznia z wadą wzroku, słuchu, z niepełnosprawnością intelektualną oraz z niepełnosprawnością ruchową i chorobą przewlekłą.

Do warsztatów praktycznych wykorzystana zostanie baza lokalowa fundacji, mieszcząca się w szkole podstawowej, gimnazjum i szkole przysposabiającej do pracy.

Zajęcia będą odbywały się w grupach 12-osobowych, aby zachować faktycznie warsztatową formułę zajęć, z bezpośrednią wymianą poglądów i udziałem każdego uczestnika w pracy grupy. Zajęcia będą prowadzone w cyklu piątkowo-sobotnim.

W procesie rekrutacji premiiowane będą osoby z mniejszych ośrodków (gminy wiejskie, wiejsko-miejskie i miejscowości poniżej 20 000 mieszkańców). Założeniem jest, aby z każdej placówki oświatowej przyjechało do nas 1-2 przedstawicieli, tak aby oddziaływaniem projektu objąć jak największą liczbę placówek.

Efektem projektu będzie:

- raport – „Funkcjonowanie dziecka z niepełnosprawnością w szkole masowej”; do realizacji tego zamierzenia wykorzystamy samych beneficjentów: według opracowanego przez ewaluatora projektu narzędzia będą oni proszeni o opisanie analizy potencjalnego funkcjonowania dziecka z niepełnosprawnością w ich własnych placówkach. Pozwoli to na znacznie większe niż przy standardowych szkoleniach zaangażowanie uczestników oraz stworzenie rzetelnego obrazu sytuacji dzieci niepełnosprawnych w szkołach masowych; raport zostanie wydany w nakładzie 500 egzemplarzy i trafi przede wszystkim do: szkół i gmin uczestniczących w projekcie, bibliotek pedagogicznych i naukowych, prasy branżowej, kuratoriów; wersja elektroniczna raportu będzie rozesłana do pism branżowych i portali zajmujących się edukacją lub niepełnosprawnością; przewidu-

jemy, że raport będzie opracowaniem liczącym 32 strony;

- kompendium wiedzy wynikającej z analizy szkoleń w postaci „Poradnika dla nauczycieli”, w nakładzie 3 000 egzemplarzy; będzie on dystrybuowany w placówkach oświatowych – przede wszystkim w gminach, które uczestniczyły w projekcie; wersja elektroniczna poradnika będzie rozesłana do pism branżowych i portali zajmujących się edukacją lub niepełnosprawnością; zakładamy, że raport będzie opracowaniem liczącym około 40 stron (w tym infografika, pozwalająca na jasny i konkretny przekaz).

Projekt zamierzamy zamknąć *study tour* dla dziennikarzy, gdzie zaprezentujemy – na bazie doświadczeń projektu, w placówkach fundacji, w syntetycznej, przetwarzalnej dla mediów formie – sytuację ucznia z niepełnosprawnością w polskiej szkole.

Fundacja Pomocy Ludziom Niepełnosprawnym prowadzi od roku 1992 szkoły specjalne dla dzieci niepełnosprawnych, a wielu naszych uczniów to dzieci, które nie poradziły sobie w szkolnictwie ogólnodostępnym. Przyczyny tego stanu są różne, jednak na plan pierwszy przebija się zauważalny brak przygotowania nauczycieli szkół masowych do współpracy z dzieckiem z niepełnosprawnością. Zagadnienie to zostało zbadane przez fundację m.in. w dwóch projektach europejskich, realizowanych przez trzy ostatnie lata w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL. Również doświadczenia rodziców podopiecznych fundacji wskazują na konieczność zasadniczych zmian na tym obszarze.

W ramach ww. projektów EQUAL przeprowadziliśmy pilotażowe zajęcia na próbie 81 nauczycieli z warszawskich szkół średnich, dotyczące pracy z uczniem niepełnosprawnym. Pozwoliły one na opracowanie przy współpracy z wykładowcami

z Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie szczegółowego programu szkolenia dla nauczycieli, z możliwością wykorzystania przez wszystkich zainteresowanych w całej Polsce. Ci sami współpracownicy będą też prowadzili zajęcia w projekcie FIO. Sprawa jest szczególnie istotna również w kontekście projektu rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardów kształcenia nauczycieli, rekomendowanego przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego, gdzie treści programowe uwzględniają konieczność posiadania przez przyszłego nauczyciela podstawowej wiedzy na temat pracy z uczniem niepełnosprawnym. Mamy przy tym nadzieję, że oprócz zmiany standardów podobne zapisy znajdą się niebawem w zasadach określających wymagania kwalifikacyjne każdego nauczyciela, tym bardziej że już obowiązujące przepisy oświatowe dają teoretyczną możliwość uczęszczania każdego dziecka, w tym niepełnosprawnego, do szkoły ogólnodostępnej.

Warto też zauważyć, że – wg danych Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych – zaledwie 4,5% niepełnosprawnych w Polsce legitymuje się wyższym wykształceniem (wobec blisko 15% osób sprawnych), zaś aż 45% wykształceniem podstawowym (wobec około 24% sprawnych). Jednocześnie aktywność zawodowa niepełnosprawnych z wyższym wykształceniem jest niemal trzykrotnie wyższa niż pozostałych! Dane te potwierdzają fakt wpływu wykształcenia na aktywność życiową i społeczną osób niepełnosprawnych oraz świadczą o niewielkiej „przepustowości” szkolnictwa podstawowego i średniego: w naszym przekonaniu brak znaczącej liczby studentów niesprawnych jest prostą konsekwencją tego faktu.

Bardzo serdecznie zapraszamy do udziału w projekcie!

Fundacja Pomocy Ludziom Niepełnosprawnym
ul. Konarskiego 60, 01-355 Warszawa
tel.: 022 664 9274, fax: 022 864 3053,
e-mail: edukacja.fio2009@gmail.com